U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Jiřího Pally, JUDr. Marie Turkové, JUDr. Petra Průchy a JUDr. Lenky Matyášové v právní věci žalobců: **a) S. S.**, **b) S. G.**, **c) S. Gu.**, **d) S. M.**, **e) S. A.**, zast. Mgr. Dagmar Rezkovou Dřímalovou, advokátkou, se sídlem Muchova 9/223, Praha 6, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti všech žalobců proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 20. 10. 2009, č. j. 1 Az 9/2008 - 42,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Ustanovené zástupkyni žalobců Mgr. Dagmar Rezkové Dřímalové **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů v částce 12 000 Kč, která jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutími žalovaného ze dne 5. 3. 2008, č. j. OAM-732/VL-10-K03-2006, č. j. OAM-733/VL-10-K03-2006, č. j. OAM-734/VL-10-K03-2006, č. j. OAM-735/VL-10-K03-2006, nebyla žalobcům udělena mezinárodní ochrana pro nesplnění podmínek uvedených v § 12, § 13 a § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů. Podle žalovaného žalobce a) neuvedl žádné skutečnosti, z nichž by bylo patrné, že vyvíjel ve své vlasti činnost směřující k uplatnění politických práv a svobod podle § 12 písm. a) a b) zákona o azylu. Obavy z možného vydírání a pronásledování pak není možné podřadit pod důvody pro udělení azylu. Nebylo totiž prokázáno, že by jednání osob, které byly označeny za bandity či teroristy, bylo motivováno náboženstvím, národností, rasou, příslušností k určité sociální skupině či pro zastávání politických názorů. Nedošlo tedy k pronásledování žalobce ani jeho rodiny ve smyslu zákona o azylu a

zmiňované obtíže byly způsobeny soukromými osobami. Potíže žalobkyně b) a c) podle žalovaného nelze podřadit pod důvody pro udělení mezinárodní ochrany. Žalovaný přitom vyslovil pochybnosti o hloubce náboženského přesvědčení a intenzitě praktikování jejich baptistické víry, což bylo dáno neznalostí a neschopností se orientovat ve věrouce, k níž se hlásí. V případě žalobkyně d) žalovaný nedospěl k závěru, že by byla pronásledována či měla odůvodněný strach z pronásledování v zemi původu z důvodů uvedených § 12 písm. b) zákona o azylu. U všech žalobců žalovaný vyslovil pochybnosti o nutnosti žádat o azyl, neboť tak učinili až po 14 dnech po příjezdu do České republiky. Podle žalovaného nejsou dány ani důvody pro udělení azylu podle § 13 a § 14, stejně jako pro udělení doplňkové ochrany ve smyslu § 14a zákona o azylu. Žalobci totiž nejsou v zemi původu z ničeho oficiálně obviněni či pro něco souzeni, nebyli v minulosti vězněni či mučeni nebo podrobeni krutému a nelidskému zacházení.

Rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 20. 10. 2009, č. j. 1 Az 9/2008 - 42, byly žaloby proti těmto rozhodnutím žalovaného jako nedůvodné zamítnuty. V odůvodnění tohoto rozsudku soud uvedl, že důvodem žádostí o udělení mezinárodní ochrany bylo vydírání žalobce a), jeho obavy ze spolupráce se státními orgány, které mu nejsou s to zajistit dostatečnou ochranu před vyděrači, a dále víra žalobkyň b) a c). Podle soudu žalobci nezmínili, že by byli pronásledováni za uplatňování politických práv. Dále nelze konstatovat, že by státní orgány neochránily rodinu před případnými útoky ze strany soukromých osob, když této pomoci nebyla ani dána příležitost. Žalobci tak nevyčerpali všechny možnosti ochrany dané vnitrostátními prostředky. Podle soudu měl přitom žalobce zákonnou i morální povinnost oznámit vydírání ze strany soukromých osob, kteří po něm chtěli zbraně. Telefon žalobce a) byl odposloucháván na základě jeho souhlasu, který udělil při vstupu do armády, a proto se nelze odvolávat na pronásledování ze strany KNB. Postup státních orgánů tak nelze označit za pronásledování, neboť tyto se snažily chránit veřejné zájmy a bezpečnost státu. Žalobkyně b) a c) podle soudu nebyly pronásledovány kvůli své víře ze strany státních orgánů, nýbrž soukromými osobami. Přitom se neobrátily na státní orgány s žádostí o pomoc, čímž nevyčerpaly všechny možné prostředky ochrany a pomoci. K námitce nesvobody náboženství v Kazachstánu odkázal soud na judikaturu Nejvyššího správního soudu. Podle názoru soudu žalovaný nepožadoval, aby žalobkyně b) přesně popsala pro baptisty neznámé rituály nebo aby vysvětlovala složité výrazy. Protože žalobkyně b) nemá teologické vzdělání, byly jí pokládány jen základní otázky. Soud se rovněž ztotožnil se žalovaným v tom, že žalobci nesplňují podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu. K žalobcům c), d) a e) soud dodal, že přes individuální posouzení jejich žádostí je třeba vycházet z toho, že děti sledují osud svých rodičů. Pokud tedy rodičům nehrozí pronásledování, nejsou takto ohroženy ani jejich děti.

Proti tomuto rozsudku podali žalobci (dále též „stěžovatelé“) včasnou kasační stížnost, kterou posléze doplnila ustanovená advokátka. Stěžovatelé namítli, že důvody pro udělení mezinárodní ochrany v jejich případě byly dány. Stěžovatel a) byl pronásledován ve smyslu § 12 zákona o azylu. Stěžovatelé dále uvedli, že v zemi původu neexistuje a nefunguje svoboda náboženského vyznání. V Kazachstánu je totiž vyžadována registrace náboženských skupin a zhoršilo se postavení přívrženců netradičních náboženství, která nepatří do třech hlavních (základních) skupin náboženského vyznání (pravoslaví, islám a buddhismus). Proto stěžovatelé navrhli, aby Nejvyšší správní soud rozsudek Městského

soudu v Praze ze dne 20. 10. 2009, č. j. 1 Az 9/2008 - 42, zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti odkázal na svá předchozí vyjádření, neboť stěžovatelé uplatnili obdobné námitky jako v předchozích řízeních. Podotkl přitom, že i v České republice platí pro církve registrační princip, přičemž odkázal na judikaturu, která se již touto otázkou zabývala. Navrhl proto, aby byla kasační stížnost jako nedůvodná zamítnuta.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu § 104a s. ř. s. dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle tohoto ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Do soudního řádu správního byl zaveden novelou č. 350/2005 Sb. s účinností ke dni 13. 10. 2005. Jeho výklad, který demonstrativním výčtem stanovil typická kriteria nepřijatelnosti, byl proveden např. usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikovaným pod č. 933/2006 Sb. NSS. Podle tohoto judikátu *„přesahem vlastních zájmů stěžovatele je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je - kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce - pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech azylu je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů.“*

O přijatelnou kasační stížnost se tak podle usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, může jednat v následujících typových případech:

1) Kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu.

2) Kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu.

3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon. To znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně.

4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele.

O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud:

a) Krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu.
b) Krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva.

Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.

Stěžovatelé dosti obecným a nekonkrétním způsobem napadají závěry žalovaného a Městského soudu v Praze, podle nichž nebyly dány důvody pro udělení azylu či doplňkové ochrany. K námitce stěžovatele a) o pronásledování ve smyslu § 12 zákona o azylu Nejvyšší správní soud odkazuje na svůj rozsudek ze dne 27. 6. 2005, č. j. 4 Azs 395/2004 - 68, www.nssoud.cz, podle kterého „*obecné tvrzení o pronásledování, bez prokázání existence takového pronásledování, za situace, kdy se stěžovatel účinně neobrátil se svými problémy na domovské orgány, nelze podřadit pod zákonem vymezené důvody udělení azylu.*“. Dále lze s poukazem na tvrzení stěžovatelů uvedená řízeních předcházejících napadenému rozsudku poukázat na závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 9. 2008, č. j. 3 Azs 48/2008 - 57, www.nssoud.cz. Podle nich „*...nestátní subjekty (soukromé osoby) mohou být původci jak pronásledování ve vztahu k osobám majícím nárok na udělení azylu, tak vážné újmy ve vztahu k osobám s nárokem na doplňkovou ochranu. Pro posouzení, zda je ochrana před vážnou újmou ze strany státu, kam má být žadatel navrácen, dostatečná, se uplatní výkladové pravidlo čl. 7 odst. 2 směrnice Rady 2004/83/ES, podle něhož se má zpravidla za to, že ochrana je poskytována, jestliže stát, či strany nebo organizace ovládající stát učiní přiměřené kroky k zabránění pronásledování nebo způsobení vážné újmy, mimo jiné zavedením účinného právního systému pro odhalování, stíhání a trestání jednání představujících pronásledování nebo způsobení vážné újmy, a žadatel má k této ochraně přístup.*“ Stěžovatelé se přitom v zemi původu na příslušné orgány se žádostí o pomoc neobrátili.

K velmi obecné námitce, mající spíše charakter polemiky, že v Kazachstánu neexistuje a nefunguje svoboda náboženského vyznání, Nejvyšší správní soud odkazuje na závěry judikatury představované jeho rozsudkem ze dne 10. 6. 2008, č. j. 8 Azs 23/2008 - 75, www.nssoud.cz, podle kterého „*zákonný požadavek registrace náboženské skupiny v zemi původu, k níž patří žadatel o poskytnutí mezinárodní ochrany, nepředstavuje sama o sobě porušování lidských práv, resp. Není pronásledováním z náboženských důvodů.*“. K tomu též srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 5. 2009, č. j. 5 Azs 7/2009 - 98, publikovaný pod č. 1913/2009 Sb. NSS, podle kterého „*od samotného zákonného požadavku registrace náboženské skupiny podle právního řádu země původu žadatele o mezinárodní ochranu a vynucování této registrace zákonem dovolenými a zároveň přiměřenými prostředky je třeba odlišovat taková případná represivní jednání bezpečnostních složek či jiných orgánů veřejné moci v zemi původu vůči členům dané náboženské skupiny, která jsou zcela zjevným excesem ze sféry zákonem dovolených opatření (např. brutální fyzické násilí, resp. hrozba vykonstruovaných obvinění ze závažné trestné činnosti) a která zároveň mohou podle*

konkrétních okolností buďto samostatně, nebo na kumulativním základě dosáhnout intenzity pronásledování ve smyslu § 2 odst. 7 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu.".

Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje tedy dostatečnou odpověď na obecné námitky podávané v kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud neshledal ani žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelů. Shledal ji proto ve smyslu § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl soud podle § 60 odst. 3 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

Stěžovatelům byla pro řízení před Nejvyšším správním soudem ustanovena zástupcem advokátka. V takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 8 s. ř. s.). Soud proto určil odměnu advokáty v jedné věci částkou 2 x 2100 Kč za dva úkony právní služby spočívající v doložené první poradě s klienty včetně převzetí a přípravy zastoupení a v doplnění kasační stížnosti ze dne 9. 3. 2010 [§ 7, § 9 odst. 3 písm. f), § 11 odst. 1 písm. b) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů /dále jen „advokátní tarif"/] a dále 2 x 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu). Tato odměna ve výši 4800 Kč se podle § 12 odst. 3 advokátního tarifu dále zvyšuje u každé z dalších třech spojených věcí o polovinu, tedy o částku 3 x 2400 Kč (k spojení věcí došlo usnesením Městského soudu v Praze ze dne 3. 7. 2009, č. j. 1 Az 9/2008 - 33). Zástupkyni stěžovatelů se tedy přiznává odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů v celkové výši 12 000 Kč. Tato částka jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 4. srpna 2010

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu